

- עלי מרפא
- שער הגליון
- יין הנגבי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה
- גם במצבים כאלה לוקות לישועה
- איה הם החיים הטובים?
- בנין הקלויז
- אור הנ' ככלי לאור הח'
- רבי ליבר הגדול ז"ע
- התורה הזמנית:
- הארז החזון
- ברכת ההתחזקות מהי?
- לא געללים לבלותם
- חיים של התחדשות
- המלכה שבדיבור
- עבודת הבטחון, כיום
- הלכות תפילה בציבור - המשך

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

יש לנו פה לצפות ולקוות ולחכות וליחל לישועתו תמיד

אור ליום ב' וישב תקצ"ה

והנה בודאי נשמע לם המעשה זרה ובהלה שנגעטה פה ... וגשבת בעת תפלת שחרית נמצאו כלם הרוגים בביתם ... תהא מיתתן נפדה על ישראל ותהא נפשם צרורה בצרוד החיים. ונרין לא נמצאו הרוצחים רק איזה ערל נחפס על זה. יתר מזה אין פנאי להאריך.

והנה עתה הוא ממש כמו קדם הנס של חנכה שהיו ישראל בצרות עצומות מכל צד כמו כן עתה ממש. כי מזה הצד הצרה הנ"ל הלא למשמע אין דאבה נמשנו. ומצד זה מחלוקת פנה בבזיונות קאלה פחריקות שנים פנה ונל כלם הוא השונא הגדול שפתוך האדם בעצמו שמתעבר עליו בכל יום ובכל עת בהתעברות גדול מחדש אשר על זה נאמר: צופה רשע לצידי וכו' וה' לא יעזבנו פידו וכו' כמו שדרשו רז"ל. וגם על זה אמרו רז"ל מציל עני מחוק ממונו וכו'. ובאמת כל הצרות הנ"ל רחמנא לצלן תליים זה בזה. אבל חסדי ה' כי לא תמו חדשים לבקרים וכו' ופרש רש"י שהחסדים מתחדשים בכל בקר. ועל ידי זה יש לנו פה לצפות ולקוות ולחכות וליחל לישועתו תמיד, כי הוא יתברך גמר ויגמר הכל לטובה. כי אנה מרום לעולם ה' ולעולם ידו על העליונה.

דברי אביכם ורבכם וחברכם ותלמידכם ואוהביכם באמת, אבק הנודים תחת נפות רגלי כל אחד ואחד.

נתן מברסלב

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	ליקוטי קמא	ליקוטי הלכות קמא	משנה בורה ח"ב	דף תומי	מורה"ת
שבת	כו	כה:	קג	קעג:	ט	שלט
א	כז	כו:	קד	קעה:	י	שם
ב	כח	כז:	קה	קעה:	יא	שנא
ג	כט	כח:	קו	קעה:	יב	שמב
ד	ל	כט:	קז	קעה:	יג	שמג
ה	י	ל:	קח	קעה:	יד	דמש
ו	יא	מ:	קט	קעה:	טו	שמה

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן רפ"ב

היכן נמצאים החיים הטובים?

ככל שמחפשים יותר את אותם חיים טובים, ומנסים לברר מה הם, והיכן הם ממוקמים, מתברר שמדובר במושג חמקמק, שספק אם בכלל קיים היכן-שהוא

ורש"י מפרש 'כולם שווים לטובה'. ואצל אברהם נאמר 'ואברהם זקן בא בימים', כלומר: הוא הגיע לזקנותו כשהוא נושא באמתחתו כל יום ויום מימי חייו. ואם הוא נשא אותם באמתחתו, הם כנראה היו שווים משהו... בהסתכלות פשוטה, קשה להבין על איזה 'חיים טובים'

העולם ברובו סבור, שהחיים הטובים הם אכן משהו שאינו קל להשגה, ודרושים תנאים רבים כדי לזכות בו.

מדובר. הזוג הזה, לא עבר חיים קלים בכלל. הם המתונו מאה שנה לילדים, נדדו ממקום למקום, התמודדו עם רעב ומלחמות, עם חטיפתה של שרה פעם אחר פעם, ועם הגר וישמעאל בתוך הבית... אם ננסה למצוא נקודה כלשהי על מפת חייהם, שאפשר להגדיר אותה כ'רגע מוצלח', ספק אם נמצא ולו אחת שכזאת. איך אפשר אם כן להגדיר את החיים שלהם בהגדרה מגרה שכזו: כולם שווים לטובה!?

כנראה שהחיים הטובים, אינם תולדה של התנאים המציאותיים, אלא של הגישה הפנימית כלפיהם. חיים טובים, בשונה מ'חיים נוחים', הם כאלו שבאים מתוך הנחת יסוד, שיש טוב אין-סופי שמנהיג את העולם. הוא נוכח בכל דבר, מנהיג כל מאורע, והמטרה היא רק להיטיב. מי שמתחיל את היום מנקודת פתיחה שכזו, קודם כל יראה עולם יפה, עם כל כך הרבה שפע וטוב, כפי שהוא באמת... בהמשך, בכל שלב ואתגר שיפגוש, הוא ינסה להבין מה 'המשחק' שיש כאן, ואיזה טוב חדש עומד להיוולד בצדו השני.

על שרה נאמר 'בת מאה כתב עשרים לחטא, ובת עשרים כתב שבע ליופי'. ילד קטן, מסתכל על העולם במבט מרותק. העולם כל כך יפה בעיניו, והוא מתלהב מכל פרח ומכל פרפר. עוברים השנים והעולם כבר מתחיל לשעמם אותו, ובגיל עשרים כבר אין כמעט דרך לעניין אותו. ואז, מתוך חיפוש נואש אחר טעם וצבע בחיים, הוא עושה שטויות. אצל שרה, העולם היה כל כך יפה, בגיל עשרים כמו בגיל שבע, ולכן היא הייתה נקייה מחטא בגיל מאה כמו בגיל עשרים. זהו סוד החיים הטובים, ובחרת בחיים.

(ע"פ ליקוטי הלכות, תפילין ה)

אם ישנו רצון שמשותף לכל אדם בעולם, ללא יוצא מן הכלל, הוא הרצון לחיות חיים טובים. חילוקי הדעות מתחילים סביב השאלה מה טיבם של אותם 'חיים טובים', מה הם התנאים להרשמה, ואיפה הם נמצאים. אבל אין אף אחד, כולל אף אחד, שאינו מעוניין במוצר הבסיסי והמתבקש הזה. כי בשביל מה אנתנו פה, אם לא כדי לחיות, ולחיות טוב כמובן.

העניין הוא, שהמוצר הפשוט הזה מתברר כמשהו שאינו פשוט בכלל. וככל שמחפשים יותר את אותם חיים טובים, ומנסים לברר מה הם, והיכן הם ממוקמים, מתברר שמדובר במושג חמקמק, שספק אם בכלל קיים היכן-שהוא. מליארדי אנשים מסתובבים ברגע זה בעולם, ועוד מליארדים רבים שהסתובבו פה לאורך ההיסטוריה - וכמה מהם 'זכו' לחיות את אותם חיים טובים?! ספק אם אחוז בודד...

קשה או קל

אחת מהשתיים. או שמדובר במשהו שאכן קשה להשיג, וצריך לשם כך תנאים מפליגים, שרק יחידי סגולה יכולים להרשות לעצמם, או שמדובר במשהו כל כך פשוט קל וזמין, שרוב בני אדם אינם מעלים בדעתם שהוא יכול להיות עד כדי כך פשוט, ולכן מדלגים עליו. ומחפשים אותו אי-שם במקום בו הוא לא נמצא, תחת לראות שהוא נמצא מתחת האף במרחק נגיעה.

העולם ברובו סבור, שהחיים הטובים הם אכן משהו שאינו קל להשגה, ודרושים תנאים רבים כדי לזכות בו. ואותו 'עולם ברובו' נחלק לשניים: חלקו מתאמץ מאד כדי לתפוס אותו, לא תמיד בהצלחה. וחלקו כבר התייאש, ונאלץ להתפשר על מה שיש... וה'מה שיש' נע בין סתם שגרה משעממת, לבין 'בונוסים' של התמודדויות ואתגרים, קשים או בינוניים, אישיים או ציבוריים.

אנו כיהודים, שמצווים על 'ובחרת בחיים', בכל רגע בחיים גם אם הוא קשה, ואף אם הוא קשה ממשוא - איננו יכולים לאפשר לעצמנו לוותר ו/או להתייאש מאותם חיים טובים, ולכן אין לנו ברירה אלא לשקול את האפשרות שמדובר במשהו פשוט בהרבה.

כולם שווים לטובה

בפרשה זו מסתלקים לעולמם הזוג הראשון של העם היהודי. בתחילת הפרשה אנו קוראים על פטירתה של שרה, ובהמשך גם על פטירתו של אברהם. והתורה מדגישה אצל כל אחד מהם בנפרד, שהחיים שלהם היו מלאים וטובים. אצל שרה נאמר 'שני חיי שרה',

בנין הקלויז

א. שְׁמַעְתִּי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁמוֹהֲרַ"ת ז"ל שֶׁחַ פֶּעַם בְּאֶרְכָּה הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת בְּנֵן הַקְּלוֹיִז בְּאוֹמֶן וְהַסְּבֹת שֶׁגִּרְמָוֵהוּ וְהִבְיָאוּהוּ לִידֵי כּוֹ, שְׂיַעֲסֵק בְּבִנְיָנוּ אִף עַל פִּי שְׂדַעַד מֵרֵאשׁ שְׁבִהֲכֶרַח שְׁדָה יְהִיָּה פְרוֹךְ בְּהַרְבֵּה בְטוֹל תּוֹרָה וַתְּפֹלָה וְעֹבְדוֹת ה' וְזָמַן רַב יָגוּל מִמֵּנוּ מַעֲתוֹת קְבִיעוֹת שְׁעוּרֵי וְלַמְדוֹי וְשִׁחוּתוֹתֵי עַם אֲנָשָׁיו וְקִרְבֵי שְׂאָר אֲנָשִׁים לְעֹבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְשְׂאָר עֲסָקוֹי וְעִנְיָנוּ. וְגַם סִפֵּר אִיךְ שְׁעָבְרוּ עָלָיו כָּל מִינֵי צַעַר וְיִסּוּרִים וְטִלְטוּלִים קָשִׁים וְנִסְיָנוֹת רַבּוֹת בְּכָל הַעֲרֵוֹת שְׂשִׁיבּוֹ שֶׁמֵּן שְׁלוֹמֵנוּ כְּדֵי לְעוֹרְרָם עַל נְחִיצוֹת הַדְּבָר הַנִּשְׁגָּב הַזֶּה שֶׁהוּא יְסוּד קִיָּים הֵרֵאשׁ הַשֵּׁנָה שֶׁל רַבְנֵנוּ ז"ל. וְהֵאָרִיךְ אֵז בְּשִׁיחָתוֹ לְתַאֲרֵה הַמְּכֻשָׁלִים הַרְבִּים שֶׁעָמְדוּ אֵז בְּדַרְכּוֹ עַד שֶׁהִשְׁיֵג בְּחֶסֶדוֹ יִתְבָּרַךְ הַרְשִׁינֵן לְבָנוֹת וְהַמְּגִיֵּשׁ וְחִמְרֵי הַבְּנִיָּה וְהַאֲמִינֵן וְהַפּוֹעֲלִים הַעוֹסְקִים בְּמִלְאָכָה וְשְׂאָר עִנְיָנִים הַקְּשׁוּרִים לְבִנְיָן קְדוֹשׁ זֶה. וְיִמְאִדְךָ יִסְאָ עֵצָם הַחֲשׂוֹת וְהַפְּחָדִים הַנּוֹרָאִים מִהוֹלְקִים וְהַמְּתַנְגְּדִים שְׂעִירוֹי הַמְּחַלְקֵת וְיִשְׁתַּדְּלוּ לְמַנֵּעַ הַבְּנִיָּה בְּכָל הַאֲפָנִים וְהַאֲמִצְעִים שֶׁבְּרִשׁוֹתָם, וְגַם הַמְּלִשְׁנֹת אֲצֵל הַשְּׂרָרָה מִמֶּנְהֶם. אֲבָל אַתָּה מְרוֹם לְעוֹלָם ה' שְׂאֲחִירֵי כָל הַהִרְפָּתָקוֹת וְהַמְּאָרְעוֹת הַלְלוּ יְהִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶזְרוֹ, וְזָכוֹנוּ וְכָחוּ הַגְּדוֹל שֶׁל רַבְנֵנוּ ז"ל עַמְד לֹ, לְגַמֵּר בְּכִי טוֹב הַבְּנֵן הַקְּדוֹשׁ וְהַנִּפְלָא הַזֶּה הַמְּשֻׁמֵּשׁ לְבֵית מִקְדָּשׁ מֵעַט וּבְנִי לְתַלְפִּיּוֹת לְדוֹרֵשֵׁי וְיִמְבָּקֵשׁ ה' לְתוֹרָה וַתְּפֹלָה וְעֹבְדוֹת ה' עַל פִּי דַעַת רַבְנֵנוּ ז"ל, וְהַעֲקֵר שֶׁהוּא מְקוּם מְרֻחָּ בְּיוֹתֵר עֵבֹר כָּל הַקְּבוּצָה הַקְּדוֹשׁ הַמְּתַאֲסָפִים עַל רֵאשׁ הַשֵּׁנָה לְרַבְנֵנוּ ז"ל הַעוֹסֵק אֵז בְּתַקּוֹן הַעוֹלָם יוֹתֵר מִכָּל הַשֵּׁנָה כְּפִדּוֹעַ לָנוּ, וְזֹאת אַחֲרֵי שֶׁסָּבַל הַקְּבוּצָה הַקְּדוֹשׁ לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרִים רְאִשֵׁי שָׁנִים טִלְטוּלִים רַבִּים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם עַד שֶׁזָּכִינוּ לְבוֹא אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנִּחְלָה בְּעִזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ. (שְׁמַעְתִּי מֵרַבֵּי יֵצֶק מֵאִיר קוֹרְמָן, מַרְבֵּי לִי יֵצֶק בְּנֵדֵר, וְיִמְרֵבֵי אֱלֹהֵי חַיִּים רוֹזִין).

ב. שְׁמַעְתִּי מֵרַבֵּי אֱלֹהֵי חַיִּים רוֹזִין שֶׁסִּפֵּר מוֹהֲרַ"ת ז"ל שֶׁבְּגִמְרַ בְּנֵית הַקְּלוֹיִז, שֶׁשָּׁנְכַסּ בְּפָנִים, נָפַל עַל רֵאשׁוֹ חֲתִיכֵת עֵץ שֶׁהִכְאִיבוּ מְאֹד. וְאָמַר, שְׁהַעֵין הַזֶּה בָּקַע אֶת מַחוֹ וְנִפְתָּחוּ לוֹ מַעֲיָנוֹת הַחֶכְמָה.

אָמַר הַתּוֹבֵת: בְּנֵדֵי הַזֶּה לְמוֹהֲרַ"ת כְּפִנָּה מִיְחֵדֵת בְּזָה, כִּי עוֹד בִּימֵי חַיָּו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל רַבְנֵנוּ ז"ל נָתַן לוֹ בְּרוּךְ הַמְּדַמָּה לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים כְּפִמְבָּא בְּבֵאֵר הַלְקוּטִים עַל תּוֹרַת נ"ד. וְגַם אָמַר לוֹ שֶׁיִּפְתַּח לוֹ שְׁבִילֵי הַשֶּׁכַּל כְּפִמְבָּא בְּחַי מוֹהֲר"ן (סִמְּן תַּקְצַד). וְאֵין מִה לְהֵאָרֵךְ בְּזָה. אוֹצֵר נַחֲמִי

נצור לשונך הלכות לשון הרע

יש חמשה סוגים של שמיעת לשה"ר לתועלת:
 א) תועלת השומע - שהשומע רצה להשתתף עם אותו אדם שדברו עליו לשה"ר, וצריך לדעת מידע עליו (שבאופן כזה מותר לו לדבר).
 ב) תועלת החוטא - ע"י שהשומע ידע הלשה"ר יוכל להשפיע על האדם שעליו דובר ולתקנו או להוכיחו.
 ג) תועלת הנפגע מחטא שבין אדם לחבירו - שהשומע יוכל לעזור לניזק או הנגזל או הנעלב.
 ד) תועלת המדבר - שיוכל השומע ללמד זכות על אותו אדם, ויפסיק לספר גנותו, או ירגיעו מצערו.
 ה) תועלת שאר השומעים - שיוכל השומע ללמד זכות, ושאר השומעים לא יקבלו הלשה"ר.

בכל אלו התועלות מותר לשמוע הלשה"ר אבל אסור לקבלו, אלא לחשוש בלבד, ובתנאי שלא ישליל המדבר בדיבור לשה"ר ללא תועלת.
 (קיצור הל' לשה"ר פ"ו סעיף ג)

וְעֵשָׂה אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּרַחֲמֶיךָ, בְּאִפֵּן שִׁיחִיהָ אַחַדוֹת וְשִׁלּוֹם גְּדוֹל בִּינֵינוּ, יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ הַקְּדוֹשׁ אֲשֶׁר בָּנוּ בְּחַרְתָּ:

ליקוטי תפילות קטנה

צמצום השכל לאמונה (ליק"מ סי' א')

להבין שאינו מבין את הבריאה כמו שה' שברא העולם מבין את הבריאה, כי הוא ברא כל דבר בשכל נפלא ונורא, ואני איני מבין השכל שלו.

אמונה שיש סודות בכל מצוה: כאשר עושה מצוה יצמצם את עצמו במחשבה שבוודאי יש במצווה זו הרבה סודות, ואני איני מבין כלום בסודות העצומים שיש במצווה זו. והצמצום הזה מכונה בשם 'מלכות'.

ע"י הצמצום מאיר השכל: כאשר מצמצם עצמו בהבנה שאינו מבין כראוי את החיים, ואת המצוות, מתוך אמונה שבוודאי יש בזה סודות גדולים, על ידי זה נעשה כלי לקבל אור השכל, שמעתה יכול להתחיל להכניס מחשבות אמיתיות של הצדיקים המלמדים איך להסתכל נכון.

לבנה המקבלת מהשמש: השכל הוא כמו אור השמש, שאי אפשר להביט בו, אך אם אדם עושה עצמו כלבנה, שמבין שאינו מבין כלום, אזי מאיר בו אור השמש, שמתחיל להאיר לו שכליים ומחשבות רוחניות ופנימיות.

להשתוקק לקבל אור השכל: אין די בזה לדעת שאיני מבין כלום, כי העיקר לעמוד מול השמש ולהשתוקק להבין את השכל האמיתי של כל דבר, כלומר לדעת שמצד עצמי אני טועה בהסתכלות שלי, אבל אני רוצה לדעת איך התורה והצדיקים מסתכלים על דבר זה, וכך מאיר הדבר.

קשה להשיג השכל שיש בכל דבר: בכל דבר בעולם יש שכל אלוקי, מחשבה עמוקה של הבורא. אלא שהשכל הזה הוא אור גדול ביותר לאדם, ואין לו היכולת להשיגו ולהבין, ועל כן בני אדם הולכים בחושך שמסתכלים על חיצוניות של כל דבר בלא החיבור לפנימיות.

אמונה שיש סודות בכל דבר: התחלת השימוש בשכל הוא לחשוב מחשבות של אמונה, כלומר להאמין שיש בכל דבר סודות ושכליים אלוקיים שאין רואים בעין גשמית.

מחשבה של אמונה הוא השכל: עצם האמונה שמאמין שיש בכל דבר שכל אלוקי, הוא גם נקרא בשם 'שימוש בשכל', כי במקום להסתכל על דבר כפי מה שהעין מטעה אותו להבין את אותו הדבר, הוא חושב מחשבה של אמונה שבוודאי יש כאן דבר עמוק יותר שאין בכוחו להבין עתה, וזה בעצמו נקרא 'הסתכל בשכל של כל דבר'.

צמצום המחשבה: כל זמן שאדם רוצה להבין דבר בשכלו, אזי השכל יטעה אותו לחשוב מחשבה לא נכונה, ולהסתכל בצורה לא נכונה על הבריאה, על החיים שלו, ועל כן דבר ראשון צריך האדם לצמצם המחשבה שלו, ולדעת איני מבין הכל, יש כאן דברים שאיני מבין.

להתבטל ל'מלכות': הצמצום הזה של המחשבה מכונה בשם 'מלכות', כלומר שמתבטל ל'מלכות' ה', לא רק בעשיית מצוותיו שצווה אותנו, אלא מתבטל בדעתו

הליכות

שיחות ומנהגים

פרנסה

וְכִדְמוֹהוּ, וְדָרָךְ אֲגַב אֲתָה עִם עוֹסֵק בְּמִצְוָה זוֹ שֶׁל הַקְּנֶסֶת כְּלָה. וְכֹאמְרוֹ לוֹ, שֶׁהַמְּכַנֵּן אֲמַתִּי שֶׁל נְסִיעָתוֹ, כּוֹל מֵאִד לְהִיּוֹת שֶׁהַשְּׁתַּלְשֵׁל מִלְּמַעְלָה עֵבֹר הַרְבֵּה עֲנִיָּים וְרַחֲמִיָּים אַחֲרֵים לְגִמְרוֹ. וְכֵן תִּהְיֶה - כִּי לְשִׁבְצָא לְאֲדָעֵס, רָחֵיו אֲחִיד אִיךְ שֶׁמִּתְפַּלֵּל הַיּוֹם, וְנִגְשׁ אֵלָיו וְשִׁאֵלוֹ לְסַבֵּת בּוֹאוֹ, וְסִפֵּר לוֹ. וְכֵן כֶּךָ הַבֵּר הַתְּחִיל לְדַבֵּר עַמּוֹ דַּבְּרוֹ יִרְאֵת שְׁמִים כְּרֹאֵי, וְאָכֵן נָתַן לוֹ יְהוָה יָזַח טוֹב הַגּוֹן.

פרש פעם מוהר"ת א"ת א"ת הַתְּאֵמֵר בְּתַפְלֵת וְיִהְיֶה רַעְיוֹ וְיִזְמִינֵן וְיִתְחַבֵּב לָנוּ מְזוֹנָא וּפְרַעְטָא מִבְּתַי בְּלִי עֲרֵק וְעִקְתָּא. הֵינִי שְׂלֵא יְהִיָּה לֵנוּ פְרַעְטָה מִהַפְּדִינוֹת שֶׁמְבִיאִים לָנוּ לְהַתְפַּלֵּל עַל צְרוֹת יִשְׂרָאֵל חֲלִילָה, רַק שִׁיחֵיהָ לֵנוּ פְרַעְטָה טוֹבָה בְּלֵא צְרוֹת, וְיִהְיֶה וּפְרַעְטָתָא טְבָא בְּלֵא צְרָה וְעִקְתָּא שֶׁל יִשְׂרָאֵל חֲלִילָה:

עֲנִיָּין מִמּוֹן אֲצִיל רַבְנֵי הַקְּדוֹשׁ חֵם מִהַדְּבָרִים הַחֲמִירִים בְּיוֹתֵר. וְיַעֲנֵנוּ הַמְּמוֹן בְּכָלֵל, וְיַבְרֵט בְּמִמּוֹן הַאֲתָל, אֲפִלּוּ בְשׂוֹה פְרֻטָּה - "אֵיין פְּרַעְטָה קִאֲפִיקָה" הִיא זְהִירוֹת וְחִמְרוֹת גְּדוּלוֹת עַד לְמֵאִד. וְסִפֵּר רַבֵּי אֲבִרָהִם ב"ר נַחְמֵן לְבִי לִי יֵצֶק, שֶׁהִיָּה כּוֹה בְּמִקְוָמִי, וּמִדַּעַ עַל לְכַלֵּת רִגְלֵי עֵבֹר זֶה? עֲנֵה לוֹ מוֹהֲרַ"ת: "כּוֹל לְהִיּוֹת שֶׁכָּל נְסִיעָתְךָ הוּא בְּכָלֵל עֵבֹר דְּבַר אַחֵר, אֲוִלִי לְקַשֵּׁל כְּדֵי שֶׁתְּמַצָּא אֵדָם זֶה וְזֶה וְתַעֲרֹרְהוּ לִירְאֵת שְׁמִים

אָמַר פֶּעַם מוֹהֲרַ"ת: "וְהִיָּים אֲנָשִׁי הַעוֹלָם לוֹמַר לְאָדָם הַמְּשַׁדְּדֵל לְפָרְנֵסוֹ אֲתָה עֹשֶׂה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲדֵךְ לָךְ, וְאֵינִי אוֹמֵר כְּפִשְׁהֵשֶׁם יַעֲדֵךְ, אֵז תִּכַּל לְעִשׂוֹת":

אָחִיד מֵאֲנָשִׁי הִירִיד שֶׁקְּבִילֵטֵשׁ אָמַר עַל עֲצוּמוֹ, שְׂרוּצָה לְסַע לְאָרְצֵי יִשְׂרָאֵל. וְאָמַר עַל זֶה מוֹהֲרַ"ת בְּתַמְחֵי: "מִהֲרִידֵי שֶׁל קִיבִלֵטֵשׁ נוֹסְעִים לְאָרְצֵי יִשְׂרָאֵל!" וְכֹאמְרוֹ, שְׂלֵא תִקַּח שְׁמַתְנוּצָּה מִהַעֲסָקִים שֶׁבְּיָרִיד, שִׁקִּיָּם מִי שֶׁהוּא וְיִסַּע לְאָרְצֵי יִשְׂרָאֵל. וְהוּא יִגְמֵא כְּלִילֵת לְכָלֵל עֹבְדוֹת ה', שְׂלֵא מִהֲרִידִים תִּצַּח תּוֹרָה יְרָאָה וְקִדְשָׁהּ, אִף שֶׁמְעַלְלִים בָּהּ כְּמִמּוֹן כְּשֵׁר. וְלֵא אֲפִלּוּ תִפְאָרְתָּנוּ. וְלֵא מְצִאנוּ מֵאִלֵּי הַמְּעַלְלִים שֶׁבְּיָרִידִים, שֶׁקִּיָּמוּ לִלְבֹּא לְאָרְצֵי יִשְׂרָאֵל וְלַהֲתַעֲלוֹת מִמֶּנָּה בְּקִדְשָׁה שֶׁל מַעְלָה:

הִיָּה נַעֲרָךְ פֶּעַם רַבֵּי נַחְמֵן טוֹלְשִׁינְעֵר לְנִסְעֵ לְעִיר אֲדָעֵס לְאִסְפֵּי מִמּוֹן עֵבֹר צְרִיכֵי כְּלָה מִמְשַׁפְּחוֹת. וְשִׁאֵל לְמוֹהֲרַ"ת: "וְכֵי אֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְכַל לְעִשׂוֹת נְסִים עִמִּי כָּאֵן בְּמִקְוָמִי, וּמִדַּעַ עַל לְכַלֵּת רִגְלֵי עֵבֹר זֶה?" עֲנֵה לוֹ מוֹהֲרַ"ת: "כּוֹל לְהִיּוֹת שֶׁכָּל נְסִיעָתְךָ הוּא בְּכָלֵל עֵבֹר דְּבַר אַחֵר, אֲוִלִי לְקַשֵּׁל כְּדֵי שֶׁתְּמַצָּא אֵדָם זֶה וְזֶה וְתַעֲרֹרְהוּ לִירְאֵת שְׁמִים

אורה בברודי

מהדר באופן עילאי במצוות הכנסת-אורחים היה הרה"ק רבי אליעזר ליבר אשכנזי, המפורסם בכינויו 'רבי ליבער הגדול מברדיטשוב'. מדי שבת היו סמוכים עשרות עניים על שולחנו, ואף לנו בביתו. פעם כשישב עם בניו התבטא "ברוך ה', לא אבוש בעולם העליון מאברהם אבינו עם הכנסת האורחים שלי". כיון שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה באותה שעה התעורר עליו קטרוג בשמים ונגזרה עליו מיתתו. מיד התייצב אליהו הנביא ואמר "תנו לי לנסותו, ואם

נסבלת.

לאחר ההבדלה גילה האורח לרבי ליבר כי אינו אלא אליהו הנביא וכי עונש המיתה שנגזר עליו יוחלף בגלות למשך שנה תמימה, ולכן עליו להיות נע ונד ולא ללון שני לילות במקום אחד, מלבד בשבתות וחגים. מיד הזמין רבי ליבר אצל חייט מלבוש פשתן גם ופשוט, לבש אותו ויצא בעגלה לעבר חבל ארץ אוסטרייך, היא גליציה, שם אין מכירים אותו. בשבת הראשונה, בהיותו בברודי, הפנה אותו ה'פרנס חודש' לסעוד אצל שומר בית-הקברות ומסר לו פתקה עבורה. בבית השומר סבל רבי ליבר קשות, הלה גער בו "וכי אינך יכול לעבוד כסבל או שואב-מים! מדוע אתה מחזר על הפתחים?", בנוסף, בכל תקלה שארעה בבית, האשימו אותו שומר בית-הקברות ואשתו. אולם רבי ליבר דמם לא התלונן. אחרי ספג מצדם השפלות נוראות, אמר לו בעל הבית שיישן בחוץ, שכן הוא מתיירא פן יגנוב אותו. רבי ליבר הצדיק נאלץ לישון בקור המקפיא מחוץ לבית.

ציון רבי ליבער מברדיטשוב זי"ע (אגודת אהלי צדיקים)

יעמוד בניסיון יישאר בחיים".

התחפש אליהו הנביא להלך עני לבוש קרעים, מלוכלך ומדיף ריח בלתי נסבל. הוא התייצב בפני רבי ליבר בעודו מתכונן לצאת מביתו ליער כדי לערוך שם קבלת-שבת כמנהגו, ודרש שיתן לו לאכול. הושיבו רבי ליבר ליד השולחן והגיש לפניו ממאכלי השבת, אולם ה'אורח' לא הסתפק וביקש עוד ועוד. הצדיק הגיש לפניו קדירות שלמות ובקבוקי י"ש, שחוסלו ורוקנו עד תומם, והלה תובע: "עודני רעב, הבא לי עוד!" ולא נחה דעתו עד שכילה את ה'קוגל' - פשטידא, המיועד לסעודת הבוקר. לאחר מכן, דרש ההלך לישון, ודווקא במיטת הרב. הוא השתרע על המיטה הצחה במלבושיו ומנעליו המטונפים ונרדם.

כשחזר רבי ליבר מהתפילה, יצאו בני הבית להביא מהשכנים דגים ושאר מאכלים, לאחר שה'אורח' כילה הכל. גם בבוקר דרש הלה לאכול ללא גבולות, הובאו לפניו תבשילים שהוכנו לסעודת מלוה-מלכה, וכשבלע את 'סעודתו' חזר לישון. לאחר תפילת שחרית הכריז רבי ליבר בבית הכנסת שישלחו אליו קוגל ומשקה, כי הגיע לביתו אורח מכובד. בשובו לביתו המתין לאורח שיקום, ושוב - הלה בולע ומגרגר ברעבתנות מכל אשר לפניו ודרש במפגיע עוד! במשך כל השבת יצאו בני הבית מגדרם כדי להשביע את מאוויי הבלתי נדלים של האיש, תוך כדי שהוא מצדו משרה סביבו אווירה בלתי

השכם בבוקר הלך רבי ליבר אל בית הכנסת שבו התפלל רבי אפרים בן הגה"ק 'החכם צבי', מחכמי הקלויז המפורסם בברודי. רבי ליבר הצטנע בפניו ופתח בתפילה נרגשת. לפני קריאת התורה הבחין בו הרב ומיד הכיר בו כי הוא הצדיק שהתחייב גלות, כיון ששמע את הכרוז על כך בעולם העליון. הוא הורה לגבאי להושיבו ב'מזרח', רבי ליבר סרב, אולם רבי אפרים פקד עליו בגזירת המרא-דאתרא שיישב בין חשובי הקהל. בנוסף ציווה לגבאי שיתן לו עליית 'שלישי', שהייתה החשובה ביותר בקהילתם.

אחרי התפילה הזמינו רבי אפרים לסעוד בביתו. רבי ליבר דחה את ההזמנה בנימוס. אז אמר לו רבי אפרים "יודע אני מפני מה התחייבת גלות, דע לך כי השבת הזאת נחשבה לך כשנה שלמה ורשאי אתה לשוב לביתך". רבי ליבר עדיין לא האמין, אולם נענה להזמנת הרב להצטרף אליו לסעודה. בסעודה-שלישית ביקש ממנו לזרז את ברכת-המזון שכן עליו לצאת ללא שהיות להמשך גלותו ואין באפשרותו ללון בעיר. באותו הרגע הופיע אליהו הנביא אל רבי ליבר ואמר לו "השבת הזו לשנה תחשב, שוב לביתך לשלום!". למחרת שכן עבדו רבי אפרים מברודי מרכבה הדורה שתסיע אותו בחזרה לברדיטשוב עירו, ובכך תמה גלותו.

(לרגל היא"צ של רבי הרה"ק ליבר מברדיטשוב - כח חשון תקל"ח, מקור: ספר 'צור החיים' מאת נכדו רבי חיים ליברון)

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה רפ"ב - מאמר י"ג

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

ידע שמי שיכול לעשות אלו הנגונים, דהיינו ללקט הנקודות טובות שנמצא בכל אחד מישראל, אפלו בהפושעי ישראל פנ"ל, הוא יכול להתפלל לפני העמוד, וכו' ידע שיש בכל דור ודור רועה, והוא בחינת משה, שהוא רע"א מהימנא. וזה הרועה הוא עושה משכן. ידע שתנוקות של בית רבן מקבלים הכל פיהם שאין בו חטא מזוה המשכן, וכו' ידע שכל הצדיקים שפדור כל אחד ואחד הוא בחינת רועה, כי בכל אחד ואחד יש בו בחינת משה, וכל אחד ואחד לפי בחינתו, הוא עושה בחינת משכן, שמשם מקבלו התינוקות הכל פיהם פנ"ל, וכו'.

אך לידע כל זאת, דהיינו לדעת כל צדיק וצדיק, איזה הם התינוקות השייכים לו, וכמה הם מקבלין ממנו, ולידע כל התינוקות שיש בזה, והדור שיבוא מהם עד הסוף. דע, מי שיוכל לעשות נגונים הנ"ל, הוא יכול לידע כל זה. וזהו סוד מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה במשנה (שפת יא): 'באמת אמרו החזן רואה היכן התינוקות קוראים', החזן, דהיינו מי שיכול לעשות הנגונים הנ"ל. שהוא יכול להיות חזן ושלוח צבור להתפלל לפני העמוד פנ"ל. הוא רואה ויודע היכן התינוקות קורין, היינו אצל איזה צדיק הם מקבלין הכל פיהם, שעל ידו הם קוראין ונגמסין בהתורה פנ"ל:

החזן רואה היכן התינוקות קורין

רבינו מבאר שלכל צדיק יש תינוקות שמקבלים ממנו את בחינת ההבל שאין בו חטא, אבל מי שיודע עניין זה בשלימות הוא רק החזן שיכול לעשות את הנגונים הנ"ל, ומביא רבינו שזה סוד המשנה של החזן רואה היכן התינוקות קוראים.

והנה פשוט המשנה הזאת היא לעניין האיסור שאסרו חז"ל לקרוא בשבת לאור הנר, מחמת שחששו שמא תוך כדי קריאה יבוא להטות את הנר ונמצא מחלל שבת בהבערת הנר, ועל זה אמרו שהתינוקות שלומדים לפני המלמד תינוקות, מותר להם לקרוא לאור הנר כי אימת רבן עליהם ואין חשש שיבואו להטות את הנר, וזה מה שאמרו שהחזן יכול לראות היכן קוראין התינוקות, היינו להשיג עליהם בעת קריאתם, ומותר לו לראות היכן הם רואים, כל שאינו קורא כל העניין רק מסתכל בתחילת כל פרשה, אבל אסור לו לקרוא את כל הפרשה לאור הנר שמא יבוא להטות, ורק לתינוקות מותר שלא יבואו להטות מחמת אימת רבן [וכמבואר שם כל זה במסכת שבת דף יג ע"א].

ובאמת דבר חידוש הוא שנקטו לשון זה של "חזן" כלפי מלמד תינוקות, ולא השתמשו בלשון "מלמד תינוקות", ורבינו מקשר דבר זה לעניין החזן העומד לפני העמוד להוציא את הרבים ידי חובתן, ע"י שנכלל בו הטוב של כל אחד ואחד, וכן מקשר רבינו דבר זה לעניין התינוקות שיש לכל אחד ואחד מהצדיקים, ויש את הצדיק בחינת משה שהוא יודע איזה תינוקות שייכים לכל אחד ואחד, וכל התינוקות שיש בזה עד הסוף, ועל פי זה מתבאר שאכן מרומז כאן גם עניין המלמד תינוקות וגם עניין החזן, ובה מובן מה שנקטו הלשון חזו על מלמד תינוקות.

שימא יטה את הנר

ואולי אפשר מתוך כללות המאמר להוסיף בזה עוד תוספת ביאור במה שנרמז עניין זה דייקא בהלכה זו שגזרו חז"ל שלא לקרוא לאור הנר, ובהקשר מיוחד לתינוקות שלומדים לפני רבן, שאכן בזה מרומז עיקר הסכנה שיש בעולם, ולמה נצרך כל כך לקבל את כח ההסתכלות בנקודות טובות, וכח ההבל שאין בו חטא, מהצדיק בחינת משה שעוסק בבניין המשכן.

כי הנה שבת הוא מקור הברכה והקדושה, וממנו יונקים כל ימי השבוע,

לחידוד

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:
"מי האיש החפץ חיים, צריך לידע מכל הנזכר לעיל" על מה נאמר?
שכל המחלוקת על רבינו ז"ל הוא דוקא בגלל גדולתם.
וראה הציטוט המלא הנורא במדור 'החיווך השבועי' בעמוד 6

ניצד יוכל אדם לגרש מקרבו את הרוח שטות במהירות גדול?

לע עח

הזוכה: יוסף מאיר טייטלבוים, קרית יואל
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

לא געלתיים לכלותם

מצב זה הוא גם אצל כל יהודי בעבודתו, כי הנה אצל כל יהודי ויהודי ישנם כל מיני מצבים בהם הוא מתמודד במהלך החיים, ישנם ימים של הארת פנים, בהם הכל זורם והולך כסדר, הלב פתוח, והאדם מרגיש שהשם יתברך נמצא לפניו והוא עומד נכחו לפני ה', ומרגיש איך הוא מדבר איתו והוא שומע, מחובר וקשור עימו, ומאידך ישנם ימים פחות מוצלחים שנדמה לאדם שפתאום ירד עליו איזה מסך מבדיל, והוא אינו מצליח להתחבר ולהיות קשור עם השם יתברך כפי שהיה רגיל, הוא עומד בתפילה וחש כאילו חומה בצורה עומדת לפניו ואין איש שומע, הוא מרגיש דחוי זרוק ומנוכר, הכל כבד והלב טוסם, והיהודי תוהה ואומר "מה אעשה, איך מתמודדים עם זה."

באותה שעה צריך האדם לדעת בידיעה ברורה כי השי"ת אף פעם אינו מרחק, כי כולו טוב וכולו רחמים, ואם יש לאדם הרגשת ריחוק זה רק מצדו ולא מצד השי"ת ואם מצטייר לאדם כפי עיני שכלו כי יש כאן הסתר פנים, זה רק בשביל שממקום זה יתחזק להאמין ברחמי ה', ולגלות את הנקודה אשר מלבד השי"ת אין לאן לפנות ואין לי מקום אחר כי 'אנה מפניך אברח ואנה מרוחק אליך', ואני מחכה על דלתי הקדושה עד שיתפתחו ויהי מה.

ננסה לצייר קצת כמה נחת רוח עצומה זה גורם לאבינו שבשמים, וכמה שעשועים יש בזה להשם יתברך. נדמה לעצמנו בן של מלך שיושב על יד ארמון אביו, המוקף בחומות ומבצרים אדירים ועובל בשערים אימתניים, והוא יושב ומחכה על הדלת בלב שבור, מצפה ומייחל לראות את אביו, וכי לבסוף לא ירחם עליו לפתוח את השערים ולהראותו גודל מלכותו ותפארת גדולתו.

אדרבה, כמה חן ואהבה יתוסף לאביו לראות עד כמה בנו מצפה ומייחל לו, ואדרבה זה גופא הבדיקה לבחון את אמיתות לבבו ונאמנותו. כך הוא גם אצל איש הישראלי, כאשר שרוי בחושך וניתוק אם יעמוד איתן לשבת על פתח הקדושה בידיעה שבוודאי ה' רחמן, ורק רוצה לקרב, אזי בוודאי יפתח לו השם יתברך ויקרבהו אליו ברחמים עצומים בגילוי ממש.

בתוכחה של פרשת בחוקותי עוסקת התורה בקשות שבתקופות ישראל, הקשר בין ישראל לאביהם שבשמים מתקרב והולך, התנהגות ישראל הולכת ויורדת, אינם עוסקים בדברי תורה ומזלזלים במצוותיה, "את משפטי תגעל על נפשכם... להפרכם את בריתי", ואף השי"ת משיב לעומתם "אף אני אעשה זאת לכם... ונתתי פני בכס... ואם עד אלה לא תשמעו לי ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאותיכם... ואם תלכו עמי קרי ולא תאבו לשמע לי ויספתי עליכם מכה שבע כחטאותיכם... ואם באלה לא תנסו לי" (ויקרא, כו, טו - כג).

וכן מזהיר השי"ת את ישראל באהבתו אונתו, בהתחננו אלינו לבל נפר את ברית האהבה אשר כרת עמנו.

אך אחר שהתקיימו בנו כל תוכחות נוראות אלו שנאמרו בפרשתנו מוסיף השי"ת ואומר "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתיים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ה' אלהיהם" (שם מד).

מה היא אותה הבטחה, ומה כוחה, שגם בעת התגברות הדינים על ישראל עדיין היא עומדת בעדם.

מבאר מוהר"ת (ליקוטי הלכות פדיון בכור ה', כז) כי בעת צרה הזאת עדיין עומדת לפני השי"ת דרגא נפלאה ישראל, והיא הרצון וההשתוקקות אליו ית', 'כי רק זה נשאר לנו בגלותנו הארוך המר שרצוננו וכספנו ותקוותינו ותוחלתנו חזקים עדיין לשוב אליו יתברך ולא רצו ולתורתו, אותו כליון עיניים והשתוקקות שהאדם מבקש להתקרב להשי"ת הוא הכח העומד לפני כל כוחות הדין, כמבואר בזה"ק (בחוקותי קטו), על פסוק זה, כי לכלותם נכתב חסר ו' לדרוש מלשון לכלתם, ואף מוהר"ת דורש בדך זו על אותו כליון עיניים, כי 'בשביל בחינת הכליון עיניים והתקוה והרצון והכסופין החזקים שיש להם לשוב אלי', בזכותו יגאל אותנו השי"ת גאולה שלמה גאולה הלל והפרט.

עומק הפרשה

התחדשות האמונה

הוא רוצה לחיות חיים של אמונה אבל אז מגיע נסיון גדול או קטן, איזו דאגה קלה או כבידה והוא רואה שהאמונה נשכחה ממנו לגמרי.

וכאן הוא מתפלא איך אפשר לחיות חיים טובים על ידי האמונה, הלא היא מדה התלויה בלב, ובקלות היא נעלמת ונשכחת בכל נסיון קל.

אמנם התשובה לפליאה זו נרמזה בתחילת הפסוק, וכמו שדרשו חז"ל 'כשם שהן תמימים כך שנותם תמימים, בת כ' כבת ז' לנוי, בת ק' כבת עשרים שנה לחטא' (בראשית רבה נח, א), הכל מרמז על כח ההתחדשות.

כשהאדם חי חיים של התחדשות הוא חי בכל רגע חיים של תינוק שנוול, גם אם נפל לרגע בדעתו לאיזה חושך, הוא מחפש כרגע נקודה של אמונה שהוא יכול להחזיק בה, נקודה קלה שהוא מצליח להאיר בדעתו.

בכח נקודה זו הוא מעורר מחדש את האמונה. הוא לא מחפש שוב ושוב את האמונה שזכה לה מקודם, את האמונה שהאירה לו בעבר, אלא את נקודה האמונה שהוא יכול להאיר כעת מתוך החושך, נקודה קלה זו יכול להאיר בכל מקום ועל ידה הוא מתחדש ומאיר את אור האמונה בכל מצב ומקום.

(ע"פ ליקו"ה תפילין ה)

וַיְהִי חַיִּי שָׁרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵים שָׁנִים שָׁנֵי חַיֵּי שָׁרָה. שְׁנֵי חַיֵּי שָׁרָה - כָּלן שְׁוִין לְטוֹבָה (רש"י)

שני חייה של שרה אמנו היו מורכבים מאד, היא עברה יחד עם אברהם אבינו עשרה נסיונות, תשעים שנה הייתה עקרה בלא ולד, גלתה מביתה ומבית אביה, ואז חזרו ונדדו שוב ושוב, נלקחה לבית פרעה וחזרה ונלקחה לבית אבימלך. לכאורה איך אמר הפסוק שכולם היו שוים לטובה, והלא הם היו רצופים קשיים וחושך.

עיקר קושיה זו נוגעת לכל אחד, כי שרה היא אם האמונה, ראש האמהות המאירות את האמונה לבניהם מדור לדור, בעוד שלאברהם אבינו נגלה ה' רבות - חייתה שרה חיים של אמונה, כמו שאמרו חז"ל 'אמרה שרה, רבון העולמים אברהם יצא בהבטחה, ואני יצאתי באמונה' (בראשית רבה מא, ב).

כשהאדם רוצה לחיות חיים של אמונה הוא מגיע לקושי גדול, כי החיים אינם הולכים כסדר, הרבה פעמים מתעוררים קשיים ונסיונות, פעמים ונראה שמבחן האמונה אינו מביא תוצאות ח"ו, הוא מנסה לחיות חיים של אמונה אבל הקשיים המתעוררים מדי פעם משכיחים ממנו שוב ושוב את האמונה שהוא מנסה לחיות.

כח המלכות בדיבור

אחד ממצוות החינוך הוא להרבות בדיבורים ושיחות עם הבנים והתלמידים בבחינת מה שכתוב 'כי ידעתי למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו'.

כח הדיבור הוא הכח החזק ביותר שיש לאדם, כי עיקר מידת המלכות הוא בפה, דרך הפה אפשר למלוך, להעביר הוראות, לצוות אחרים שילכו בדרכו ויעשו רצונו. אך כיון שהפה הוא הכח החזק ביותר שדרכו אדם מולך ומושל, על כן לפעמים משתמשים בכח הזה לא במקום הנכון, כי הדיבור גם יכול להפוך לנשק קטלני, נשק שהורג ח"ו. דווקא בגלל שהאדם התרגל לכך שהדיבור פועל ומזיז דברים, על כן לפעמים כשאין סבלנות, אפשר לפגוע ולעקוץ, לצעוק ולגעור, כך שהדברים יזוזו כמו שהוא רוצה.

ויש להתעורר להזהר מאוד להשתמש בכח הדיבור - כח המלכות, רק לתועלת, לא להשתמש בו בשביל להרגיש יותר חזקים, להיות עליונים עליהם. אלא לחשוב טוב לפני כל דיבור, כי הדיבור יש לו יכולת חזקה להשפיע לטוב או למוטב.

עיקר כח המלכות הוא לא רק להעביר הוראות וציוויים, אלא בעיקר להעביר את הדעת, את הרעיון וההשקפה של ידיעת ה', החיבור לבורא עולם.

ועל כן יש להשתמש בכח האדיר שיש לדיבור על ידי ריבוי שיחות של השקפה, שיחות של חיזוק ועידוד. לבנות את החינוך בעומק, לבנות מבפנים את היהדות ואת כל הערכים שאנו רוצים לחנך, כי זהו באמת עיקר מצוות חינוך, לא רק להרגיל לעצם המעשים טובים על ידי הכח של מלוכה וממשלה שיש לנו בפה. כי אף שחלק מהחינוך הוא להרגילם בפועל על ידי ציוויים והוראות, אבל בעיקר להשקיע עם כח הדיבור, לבנות השקפה נכונה, לדבר להסביר להרחיב עם הרבה לב, וכך למלוך עליהם.

כי אין מלך בלא עם, עיקר המלכות הוא שהעם בוחר ורוצה את המלך, שזהו ההבדל בין מושל למלך, שהמושל הוא כמו רודן שכופה דעתו על אחרים, ואילו המלך העם בחר ורוצה בו. כך גם מידת המלכות שיש לנו בפה, צריך להשתמש בו בדיבור ושיחה באופן שהנער מעצמו ירצה לבחור בטוב.

אלא שבאופן זה לא תמיד רואים את ההצלחה כמו בחלק השני של הדיבור בו מצווה הוראות בתוקף, אבל באמת עיקר הדיבור הוא לקחת אותם בדברים.

וכמו שר' נתן זצ"ל כותב: (ליקו"ה שופטים בקרקע ה'): "עיקר המצוה והחיוב לדבר עם חברו ביראת שמים שזה עיקר הדעת, הוא רק להרחיב דעתו. כי העיקר להוציא את עצמו ואת חברו מבחינת מוחין דקטנות לבחינת מוחין דגדלות".

כלומר העיקר לחזק את האדם ביסוד האמונה שיש בורא לעולם, ומלא כל הארץ כבודו, ה' אוהב כל יהודי ורוצה ומצפה לכל יהודי וכו', בלא להיכנס לפרטים מעשיים, רק 'להרחיב דעתו', וכאשר האמונה נחקקת באדם אזי ממילא הוא כבר מתעורר מעצמו לחפש מה ואיך לעשות.

◆ **היום! בשורה טובה תדשן עץ:** הופיע הספר המיוחד שרבים ציפו לו: **"יום חמדתו"** מבית מכון 'מעיינות הנצח', המלקט באופן בהיר ונהיר מכלל ספרי רבינו ז"ל בגדולת מעלת שבת קודש, במתכונת המוכרת של 'מועדי ישראל' על המועדים. להשיג בכל נקודות ההפצה במרכזי חסידי ברסלב. הפצה ראשית: 0527625525. **טעמו וראו כי טוב ה'!**

◆ **הופיע!** הספר החשוב **"מילי דאבות"** על פרקי אבות, ליקוט מספרי רבינו ז"ל ותלמידיו זיע"א, ע"י החסיד רבי אלטר טפליקער זצ"ל, כעת בהוצאה מחודשת ומפוארת יחד עם פירושו של רבי עובדיה מברטנורא על הדר. מופץ בבתי הכנסת דחסידי ברסלב. ניתן לקבל קובץ מוכן להדפסה ע"י פנייה למערכת 'עלה לתרופה'.

◆ **אומץ:** עדכון: נדחה למועד לא ידוע הצורך באשרת כניסה לאירופה (SAITE), תכנית שתוכננה לחול בתחילת 2024 למניינם. על פי תכנית זו, בעלי אזרחות זרה (כארה"ב וישראל) יחויבו בהנפקת אשרת כניסה ל'מדינות שנגן' באירופה, עליהן נמנות: פולין, הונגריה ורומניה - אף לצורך מעבר בלבד. כעת, תכנית זו נדחתה בשנה לפחות, ויתכן שתדחה שוב.

◆ **התורה הזמנית:** ניתן להשיג במחיר מסובסד את הקונטרס העיוני **"שערי דעה"** על תורה רפ"ב, מאת הרה"ח ר' **שלום מייקוף** שליט"א, בנקודות המכירה ברחבי הארץ, ניתן ליצור קשר עם **מכון 'שערים':** 0533107641.

י"ל ע"י מכון עלה לתרופה
 בבל עניין או להצטרפות למניינים בדוא"ר
 A028080148@GMAIL.COM
 מקס או הודעה קולית 02-8080148
 במקרים מיוחדים:
 054-8591148 | 053-3175211
 המערכת נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

כי כל מה שנעשה עמנו יספרו מזה הרבה ככל דוד דוד אפילו פשיבוא משיח במהרה בימינו. כי מעשה פזאת לא היה עדין, שאמת נגלה פזה עם התגלות חדושי תורה באפה יהיו נעלמים ומבזים ומשקלים איצה כל כך. אבל זהו בעצמו התרוץ מחמת שהוא אמת פזה וחדושי חדושים באלה על פן מבזים ומסתירים כל כך.

אבל דבר אל קינו יקום לעולם, והאמת עד לעצמו, ומי שהתחיל יגמר. פמוזב פמודרש רבה (תי שדה פגשה ס) על פסוק 'ועשה חסד עם אדני אברהם' התחלת גמר. ופרושו שאמר להקב"ה: רבנו של עולם! התחלת לעשות נסים בשביל אברהם וכו' הגמר וכו'. חזקו ויאמץ לבבכם!...

עלים לתרופה מיום ב' חיי שרה תקצ"ה

יהלום

מי שמאמין היטב בדברי הצדיקים, הוא רואה מהם מופתים גדולים בכל עת:

ליקוטי עצות, צדיק עט

איך קונים את מידת הבטחון, ככל שאני מנסה להתחזק בבטחון בהשם יתברך, זה מחזיק לנמה רגעים, ומיד לאחר מכן שבים אלי המחשבות וההרגשות של פחדים ודאגות?

צריך לדעת, שאפילו אם ילמד ויקרא את כל הספרים וכל העלונים המדברים מעניין בטחון ומאמרים של אמונה וסיפורי השגחה פרטית וכדומה, שבוודאי הלימוד הזה הוא חשוב מאוד לעורר למעלת וחשיבות החיזוק בבטחון, בכל זאת את מידת הבטחון עצמו רוכשים בפועל רק דרך הנסיגות של החיים בעצמם, כלומר שהפחדים והדאגות הבאים על האדם, הם הם הכלים היחידים המקנים לאדם את היכולת להתחזק בבטחון.

כי בטחון הוא יותר מאמונה, הוא לא ענין של הבנת רעיון או השגת מוחין, אלא הוא מציאות בנפש האדם שבוטח ונשען על ה' ואינו לחוץ ולא מפוחד, ולכן בהכרח לקבוע זאת בנפש האדם רק על ידי הנסיגות בפועל.

****

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מו"צ בעיד בית שמש יצ"ו הלכה פסוקה

תפלה בציבור (ג)

לעשות כך: - לסיים התפלה לפני שסיים הש"ץ ברכת שומע תפלה. אך פשוט שאסור לומר את התפלה בגלל זה. - ואם אי אפשר לסיים אז, יש להשתדל לסיים 'ברכת שומע תפלה' עם הש"ץ, ואז נחשב כאילו ענה אמן. וכן להגיע ל'מודים עם הש"ץ בכדי לשחות בעת שהציבור כורעים במודים.

- אך בדרך כלל כשרוצים להתפלל במתינות ובכוונה, קשה לעשות כ"ל. ולכן נראה לי שאחרי האל הקדוש אפשר להתפלל כדרכו במתינות ובכוונה, למרות שמפסידים את האמן של שומע תפלה. וכשהציבור כורעים במודים, יש לכרוע אתם היכן שאוחז ובלבד שלא יהיה בתחילת ברכה או בסופה (כנלע"ד שאמן של ש"ת אינו חיוב כ"כ, וכמ"ש הערה"ש. וגם הכריעה שלא במקומה מותרת מעיקר הדין, אלא שבמשנ"ב פקפק ע"ז שמה יתבלבל בתפלתו בכדי לכרוע שלא במקומו, ולע"ד אדרבה להתאים כל התפלה עם הש"ץ מבבלת יתור). **אמנם** אין לעשות כן, אלא רק מי שמשער שסיים שמונה עשרה לפני הקדיש שאחרי חזרת הש"ץ. אבל אם לא כן, אסור להתחיל שמונה עשרה עד שישמע ויענה כל הנ"ל.

לעשות כך: - לסיים התפלה לפני שסיים הש"ץ ברכת שומע תפלה. אך פשוט שאסור לומר את התפלה בגלל זה. - ואם אי אפשר לסיים אז, יש להשתדל לסיים 'ברכת שומע תפלה' עם הש"ץ, ואז נחשב כאילו ענה אמן. וכן להגיע ל'מודים עם הש"ץ בכדי לשחות בעת שהציבור כורעים במודים.

ג. מי שאינו יכול לעשות כהנ"ל כגון: שצריך להמתין לפני 'שירה חדשה' זמן רב. או אם בגלל ההמתנה יעבור זמן תפלה [מצוי ביותר במנחה]. או במי שתפלתו

המאחר להתחיל שמונה עשרה עם הציבור - איך צריך להתנהג [ג]

א. ב'שחרית', צריך להמתין לפני 'שירה חדשה', עד שמתחיל הש"ץ 'קדושה', ואז לא לומר 'נקדישין וכו' רק לענות עם הציבור את הפסוקים: 'קדוש וכו' כבודו' 'ברוך כבוד ה' ממקומו' 'ימלוך וכו'. ובשבת אין לומר את מה שמוסיפים בשבת. וגם לשמוע מהש"ץ ברכת 'אתה קדוש' ולענות אמן של האל הקדוש. וב'מנחה', אין להתחיל להתפלל עד לאחר שענה אמן של האל הקדוש.

ודע שמה שאמרנו להמתין בשירה חדשה הוא בדוקא ולא 'בתגלות ישראל', כי מבואר בפוסקים (שו"ע סו ט. משנ"ב קט ב טו). שרק שם נכון לעשות הפסק כזה, ולא במקום אחר. [ואגב יש לעורר, שאם צריכים להמתין כדי שיהיה מנין לשמו"ע וכדומה, יש ממתנינים לפני 'תהלות', ולא שפיר עבדי, כי אין להפסיק שם אלא לפני שירה חדשה]. ומי שהמשיך ולא המתין עד שירה חדשה, אפשר לענות על הנ"ל כל עוד שלא אמר ברוך וכו' של גאל ישראל. אמנם צריך לחזור ולומר שוב משריה חדשה או לפחות מצור ישראל (משנ"ב סו טו).

ב. ולאחר שאמר קדושה עם הציבור ואמן של האל הקדוש, יש להתאים את התפלה בכדי שיוכלו לענות אמן של שומע תפלה וגם לכרוע במודים עם הציבור. ולכן יש